

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy negyedévre . . . . . 1 forint
Félévre . . . . . 2 forint
Megjelen minden vasárnap reggel.

SZERKESZTŐSÉG: és KIADÓHIVATAL
Csongrád, magtár-utca 41.
hová az előfizetési- és hirdetési díjak, valamint a lap
szellemi részét illető közlemények küldendők.

HIRDETÉSEKET
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal
mérsékelt árjegyzék szerint számít.

A magyar románok és a magyar nemzet.

A magyar főiskolák ifjúságának válasza.

A bukaresti oláh egyetemi ifjúság egy emlékirattal árasztotta el a művelt világot, a melyben a magyarországi oláhok sorsa van leírva. Ez a sors, a mint le van írva, igen szánandó. De ha az emlékirat rajzai, állításai és adatai valók volnának, akkor kevésbé volna szánandó az ott leírt szegény román nép, mint inkább a magyar nemzet, a mely e nép számára ezt a sorsot készíti. Mert ez esetben kénytelen volna lemondani arról a tiszteletről és rokonszenvről, melyet magának ezeréves ittléte alatt Európa többi népeinél szerzett. Semmi kétség, a bukaresti emlékiratnak egyelőre nincsen is más célja, mint a magyart megfosztani attól a jó hírnévtől, a melyet eddig élvezett, mint oly nép, — mely Európa keletén egyetlen bizonyult államalkotó erejűnek mind azok közül, a melyek a népvándorlás áradatával Ázsiából ide beözönlöttek s itt megtelepedtek. Ez a nép a kilencedik évszázad végén költözött mostani lakóhelyére,

itt keresztény államot alapított s azt mindama viszontagságokon át, a melyek Európát a lefolyt ezer év alatt érték, megtartotta egész a mai időkig, a mikor ezer éves fennállásának jubileumát készül megülni. Kétségtelen, hogy birodalmat megalkotni és fentartani erre való komoly erkölcsök nélkül nem lehet. Ez erkölcsök kétfélék: egy része katonai, a másik része az, a mely a békében teszi feladatát. Katonai tehetségekkel alapított és azokkal védetett meg e birodalom; erkölcs pedig és műveltség és rend és igazság és szabadságszeretet tartották fenn mindekkoraig. Ezek egy ezer éves állami élet tanulságai és hagyományai. Mi dolog történt a magyarral újabban, a mi arra indította, hogy ez erkölcsöket, e hagyományait újakkal cserélje fel, — olyanokkal, minőkkel a bukeresti emlékiratban jellemeztetik?

A magyarral valóban semmi új, semmi különös nem történt; legalább semmi olyan, a mi arra indíthatná, hogy régi természetéből kikelve, új ösvényekre lépjen. Ellenben körülötte, rajta kívül igenis történtek dolgok, a melyek magya-

rázatát megadják annak, hogy miért hurczoltatik álnokul befekettitve a világ ítélőszéke elé.

Történt az, hogy a nemzetiségi eszme vezérlő eszméje lett a népnek és hathatós eszköze a politikának. Hogy ez az eszme Nyugat-Európa sorsa alakításában is mily döntő szerepet játszik, mutatja az olasz és német egység és a latin fajok egyesülésének gyakori emlegetése. Oroszország ragadta kezébe a szláv ideát s inkább ezzel, semmint hadseregével tartja bizonytalanságban Európa keletét. És a mi délkeleti szomszédságunkban megalakult a legifjabb államok s királyságok egyike: az oláh királyság, európai nevén Románia. És mióta e változás megtörtént, azóta a birodalomban lakó nem magyar fajok állandóan háborgatva, izgatva vannak. Évszázadokon át leghűbb népeink és fegyvertársaink, szlávok és oláhok most állandó esábitásnak, állandó bujtogatásnak, nyugtalanításnak áldozatai. Ezek pedig vétkes törekvések Magyarország, sőt az illető népfajok békéje és érdekei ellen. — Történeti hagyomány, joggeografikus fekvés, maga az illető

T Á R C Z A.

DALAIMBÓL.

*Lemondjak-e rólad barna szép asszonyka,
Ne hallgassak többé, szívem sugalmára!
Elfeledjek mindent, mindent ami szép volt,
Ami buba, gondban derült kedvre hangolt.*

*Mi lesz velem akkor, hogyha szerte omlik
Mindaz amért küzdtem hitvány ködbe foszlik?
Hogyha rövid élttem, küzködésem célja,
Nem más, mint egy csillag, földre futó útja?*

*Ugy fáj, hogy a való összetépi álom,
Hogy el kell felednem tarka szép világom,
Kegyetlen a végzet, köny szökik szemembe,
Légy hát elfeledve, — örökre feledve.*

*Kísérjen az égnek boldogító napja,
Kerüljön a végzet sujtoló haragja —
Vezessen az Isten messze, messze tőlem,
Hir se' jusson hozzád, hang se' én felőlem!*

*Én majd elvonulok, csendben, búban élve,
Várom, hogy a létnek mikor jó a vége.
Szívem semmi szóra, nem do'ban meg többé,
Légy hát elfeledve! Vége mindörökké!*

GEBEY ENDRE.

A diák életből.

Irtá: Szentesi.

(Folytatás és vége.)

Megérdemltem volna még kétszer hat órai fogságot és vagy öt renghagyó ígeföldványt, ha én is után nem csinálom a látottakat, mert ezek bizonyosan nem önkínzásra vállalkoztak ezzel az eljárással, biztos hogy jobb dolguk van, mint itt nekünk. (Ketten-ketten voltunk egy szobában.)

A szabadba szerencsésen kijutottam én is, de az a bizonyos kabát nem akart nekem mutatkozni, az ablak pedig még jobb tornászknak is magas lett volna. Hanem volt egy biztos hatású szerem, amit elővettem. Semmi más, mint a pedellus neve. Kilátásba helyeztem, hogyha ők be nem eresztenek, a pedellusnak teszem tiszteletemet, de erre nem került a sor, a kabát általam is tanulmányozta a testek nehézségéről szóló törvényt.

Bejutottam, de nem volnék képes megmondani, kik voltak már ott; mert a szó szoros értelmében a föllegekben jártak, cigarettá füstfellegekben igenis.

Természetesen nekem is jutott egy két cigarettácska és oh szerencse! gyönyörűen beavattak a művészi eljárások titkaiba. Bezzeg nem sajnáltam a 6 órai szabadságvesztést!

Szükségtelen leírnom a visszatérés módját, kiki eltalálhatja, adva lévén a szükséges adatok.

Mint kész művész kerültem ki a fogságból.

Hanem az itt már leírt és le nem írt művészkedéseknek meg lett a maga haszna — Szurok Petire nézve. Kapott olyan elégtételt, aminő már kegyetlenség számba megy velem szemben.

Amikor az első év végén méltán kiérdemelt bizonyítványomat több napi titkolás után végre elő kellett atyámnak mutatnom, nem vette elő sem a pipaszárat, sem sétatálcáját, sem más e nemű szerszámot, hogy méltó jutalomban részesítsen, sőt sajátkezüleges intelemben sem részesítsen, sőt sajátkezüleges intelemben sem részesített, ami igen-igen rosszul esett, mert ismerve apám természetét az a látszólagos nyugalom olyan szélesendhez hasonlított, mely irtózatot keltő rést sejtetett.

De mi lesz az a borzalmas büntetés, aminek előre vetett sejtelme is oly nehéz, nyomasztó volt?!

Nem kellett sokáig várakoznom.

Mig pár nap mulva atyám egészen nyugodtan kijelentette, hogy nem jól választottam a múlt évben, tehát most már ő választott; vesztegelni való időnk nincsen, egy év így is elveszett, de jobb későn mint soha, ergó holnaptól kezdve Csiriz Pál uram inasa vagyok, ma tehát pakkoljak és készülnék a nagy utra.

Hamarosan összeszedtem összes történelembeli tudományomat, de ehhez fogható kegyetlen ítéletet nem találtam; ez az eset példátlanul ált a világtörténelemben is!

Én annak a porig lenézett és szekirozott Szurok Petyinek és éppen annak kollégája legyek, sőt ő egy eltöltött év jogán

népek hangulata, köztudata és helyzete: mindez semmi jogezimet nem ad ama felforgató törekvésekre, a melyek a pánszlavizmus és dákoromanizmus eszméinek nevében itt folytattatnak. Ily jogezimet az európai intelligentiába becsempészni a magyar nemzet szemérmetlen elragalmazásával: ez a bukaresti emlékirat első célja.

Hogy az emlékirat célját el nem érheti, az iránt nyugodtak vagyunk. Mesékkal gyermekeket és a tudatlanságot lehet félrevezetni. Hazugsággal az együgyűeket és hiszékenyeket. Az emlékirat fegyverei pedig ily fegyvertárból szedettek; ellenben a közönség, a melyre hatni kíván, távol attól, hogy gyermek vagy hiszékeny tömeg lenne, az európai értelmiségnek éppen színe virága, a vezérlő elem a nagy-hírű európai nemzeteknél; tudósok, professzorok, politikusok és egyéb nyilvános szereplésű férfiak. Ezt tartjuk szem előtt, midőn viszont mi, a magyarországi főiskolák ifjúsága a következőkben válaszolva, e kiváló fórum figyelmét kérjük. Tudatában vagyunk annak, hogy súlyos feladat ily közönség elé lépni fiataloknak. — De mentességünk az, hogy a bukaresti provokáció nélkül soha sem lettünk volna oly vakmerők, hogy mi, magyar fiatalok próbáljuk kitanítani Európa értelmi vezetőit; és további mentességünk, hogy mi legalább saját hazánkról, hazai viszonyairól beszélünk, melyeket módunkban van ismerni; míg ellenfeleink kétes források alapján, egy idegen nemzet viszonyait ismertették illetéktelenül.

fölöttem álljon, oh nem képzelitek mit tesz az!

Vele lenni éjjel és nappal, együtt étkezni és koplalni, dolgozni és az eddig adott tromfok sommás és kamatos visszafizetését tűrni, sok más egyéb egészen lesújtott.

Hasztalan volt minden rimánkodásom és jobbulási ígéretem, a határozat megmáshatatlannal ki volt mondva.

Végre is abban leltem megnyugvást, hogy a nagy lelkek nagysága a lemondásban áll s a csizmadiák közt is lehetnek nagy lelkek én legalább az leszek.

Csak hogy ha még két akkora lélek is lakozott volna bennem, megtörte volna azt Szurok P. Két hétig türtem a türhetlent; végre is mikor majsztram ép' a piacon volt, kitört belőlem a keserűség, s magával ragadta a legközelebbi kaptát is és vitte egyenesen Petyi fejéhez s ott — „nagyot koppant akkor s azután“ vér festé a Peti fejét . . .

S lón Józsefnek futása Egyiptomból.

Gondolkoztam, melyik halálnem volna a legegészségesebb? Revolverem nincs, a kötél vág, a vízbeulás kellemetlenséggel jár, toronyba nem mehetek, szédül a fejem

De mi marad hát hátra?! Haza menni és atyám tetszésére bizni, melyik halálnemmel kíván kivégezni.

Hála jó anyám közbenjárásának, még ma is élek, sőt meg lett kegyelmezve a tanulás még egy próba évre és hála Szurok Petinek kiáltam fényesen a próbát.

Fogadja ezért itt nyilvános köszönetemet Szurok Péter uram (most már az) nélküle sosem lett volna belőlem író ember!

Lehet, hogy kedv. olvasóim meg éppen ezért szidják!

A dohány és a szesz.

Tolsztoj, híres orosz író regényt irt, melyben élesen megtámadja a dohány és a szesz élvezetét. A párisi »Figaró« ez alkalomból több »kapacitás« véleményét közölte e kérdésről s ezek közül különösen Dumas nyilatkozott nagyon elítélően a dohány és szesz élvezetéről. E kérdéshez most nálunk is kezdenek hozzászólni a kapacitások s ezek közül különösen érdekes nyilatkozatokat tett dr. Müller Kálmán tanár, a »Magyar Hírlap« egyik szárában, mondván a többek közt a következőket:

»Hogy Dumas és Tolsztoj se nem füstölnek, se nem kvaterkáznak, az önmagában még nem nagy dolog; biztosíthatom őket, hogy végítélet napján ez érdemszámba menni nem fog. Élveztek és élveznek ők elég egyebet abból, a mi szép és jó. — Nekik, lehet felesleges a dohány is, a szesz is. De azért nem mindenkinek felesleges — nem a szegény embernek.

In vinó veritas.

A szegény emberre ez a mondás csak annyiból áll, hogy a bor hatása alatt esetleg másoknak kifeeseg olyan és annyi igazat, a mit józan állapotában nem mondana. Saját személyére nézve azonban nem talál, mert hiszen ő éppen azért iszik, hogy nyomorúsága közepette időnként, legalább rövid időre, ha nem is boldogságot, de bizonyos megelégedettséget hazudjon önmagának.

Már pedig annak, amit a szegény ember maga magának ilyenkor hazudik, annak a világ csendje és rendje látja hasznát, mert csak ennek a hazugságnak köszönhetjük azt, hogy az az óriási nagy nyomorult embertömeg egyik szombat esttől a másikig ismét ugyanazzal a hazugsággal állítsa helyre a látszólag helyes viszonyt közte és a világ rendje között.

Csak annak a krónikás nárkózisnak köszönhetik az államok azt, hogy nagyobb bajuk a szocializmussal eddig még nem volt. Addig tehát, míg azok az urak, a kik „a világtörténelmet csinálják“, a szocialista kérdésnek radikális arkanumát ki nem eszelték, addig senki még a moralisták se kívánják, hogy az az óriási nagy embertömeg, hallgatva az ő kenetteljes frázisaikra egyszerre — minden kárpótlás nélkül — kijózanodjék.

Ezt a kijózanodást és következményeit még elképzelni is iktóztos. Az emberiség nyomorával törődjenek azok az urak első sorban. Ezt iparkodjanak gyógyítani, erre találjanak gyógyszerert akár milyen mérgeket; de ne pazarolják eszüket olyan jóindulatu platonizmusra, a mely az emberiségre pusztító meddőség. Legalább is addig, a míg Dumas és Tolsztoj együtt azt az ő bizonyos új világukat meg nem teremtik. És még ekkor is csak úgy, ha az az új világ, a világok legjobbjánál valamicskével jobb lesz.

E nyilatkozatot különösen nagyon melegen ajánljuk azon moralisták figyelmébe, a kik oly sokat szoktak sopánkodni a miatt, hogy a munkások elisszák keresetüket s ebből kifolyólag ellenséges indulattal viseltetnek a munkások mindazon mozgalma ellen, mely bérjavítást, vagy egyáltalán emberies existenciát czéloz s így első sorban ajánljuk megszívlelésre a »Magyar Hírlap« moralistáinak s nemzetgazdáinak.

Ujdonságok.

Csongrád, 1891. július 26.

— **Tanítóink távol.** A csongrádmegyei tanítótestület jövő hét hétfőjén tartja gyűlését, mely alkalomra tanítóink mindannyian Szegedre utaztak. A gyűlés hétfőn 8 órakor veszi kezdetét s fél 11 órakor ér véget. Honnan, kik akarnak, a délmagyarországi tanítótestület 25 éves jubiláris gyűlésére utaznak le, mely alkalommal megtekintik a temesvári kiállítást is. Tanítótestületünk kebeléből V a n n a y Ferencz és S z a r k a Ödön tanítók küldettek ki a temesvári kiállítás megtekintésére, miről azután visszatértük után a tanítói karnak referálni tartoznak.

— **Temetés.** Megrendítő csapás érte László Bálint helybeli tanító családját, — egyetlen leánykáját I l o n k á t adták az enyészetnek e hó 25-én, mely alkalommal a tanítóikar is megjelent. Résztvételüket fejezzük ki a család fájdalma felett.

— **A megtalált hulla.** Tari János belvárosi lakos kis leánya hulláját, ki a napokban fult bele a vízbe, megtalálták. Mint a szemtanuk állítják, kik a meghalt hullá-

ját látták, iszonyu kinok nyomai tükröződtek vissza arczán.

— **Állatkinzás.** Nehány nap óta városunkban oláh cigányok fordulnak meg. Elkinözva egy-egy elkényszeredett medvét. — Valóban felháborodik az ember az ilyen állatkinzáson, pár krajczárért s egy kis kenyérért óra számra tánczoltatják a szegény maczkót. Tudtunkkal specialiter éppen erre a dologra van egy belügyminiszteri szabályrendelet; valjon nem lehetne-e azt alkalmazni is! ?

— **Mulatságok.** Nagy-Boldog-Asszony napján, a régi szokásokhoz hiven, városunk majd minden testülete rendez táncmulatságot. Lesz tehát vigalom quantum satis.

— **Kiváteles viszonyok** lehetnek Csongrádon, hol a polgárok hasonló panaszokkal kénytelenek élni. Nehéz helyzetbe sodortattam a tisztelt előljároságnak f. évi július hó 4-én 4150 sz. alatt kelt kiadványa által, — mert alkotmányos korszakunk időszaka óta, nemigen vagyok hozzá szokva a hatóságok tulkapásai elleni védekezéshez, de ha már a romlott viszonyok következtében vissza kell varázsolni emlékemben azon korszakot, mikor „ily károk“ ellen kellett a magyar embernek védekezni, tehát a tisztelt előljároság említett számú kiadványának megsemmisítését is — csak az említett korszakban divott szokáshoz képest panaszos kérelem alapján vélem kieszközölhetni és ez alapon anélkül, hogy az ügy érdemi részére bővebben kikellene terjeszkednem, tisztelettel említem meg, miszerint részemről nem ismerek olyan törvényt, vagy szabályt, melynek alapján, — eltekintve a község szorosán vett belkormányzatától, — jogosult volna egy község előljárosága a polgárok jogait érintő törvények vagy szabályok magyarzatába bocsájtkozva — annak alapján a polgárokkal rendelkezni; és miután én azon meggyőződésben élek, hogy felfogásom helyes, — abból önként következik, hogy a tisztelt előljároság azon felfogása, melynek alapján beltelkemnek a rózsza utczába benyúló vonalát meghatározó kerítésem eltávolítása iránt rendelkezni óhajtott, — helytelen, mert ha föltéve — meg nem engedve, ugy állana is az eset, a mint a tisztelt előljároság kiadványában említettik, hogy a 733/888. sz. alatt kelt fősolgabirói határozat alapján kijelölt építkezési vonalat évekkal ezelőtt tényleg elfoglaltam és arra még a mai napig sem építkeztem, még azon esetben sem lehetne illetékes a tisztelt előljároság velem rendelkezni, mert a mai fejtegetett felfogásom szerint, a tisztelt előljároság az építkezési szabályrendeletekben foglalt rendelkezéseknek csak végrehajtója, de nem rendelkező hatósága, de nemis úgy áll, mert én a 733/888. számú fősolgabirói határozatnak alapját képező kérvényben, nem kértem építési engedélyt, csak szándékomat jelentettem be, hogy az esetben, ha az építési vonal kedvezően jelöltelnék ki, hajlandó lennék építkezni, tehát ellenem nem lehet alkalmazható az építkezési szabályrendeletnek vonatkozó 11. §-a, mert én még a mai napig nemcsak hogy nem kaptam építési engedélyt, hanem még nem is kértem, hanem igenis kijelöltem az építkezési vonal, mert annak kijelölését kértem és megállapítottam, a kisajátítások alapján, ugy a község, valamint részemre járandó összeg és felszólítottam a község által, hogy a kölcsönös leszámolás alapján, részemre, be telkemből a község javára kisajátított területért járandó összeget a község pénztárából vegyem föl, tehát amiatt, mert azt még a mai napig sem vettem föl, elismerem a tisztelt előljároság megintési, tekintőleg rendelkezési jogát, de hogy a miatt, mert még a mai napig nem építkeztem, velem és vagyonom fölött rendelkezési joga volna, az ellen tiltakozom és tiltakozásomnak, midőn jelen panaszos kérelmemben adok kifejezést, kérem panaszos kérelmemet, a vonatkozó ügyirallokkal fölszerelten illetékes hatóságához eljuttatni, holis esedezem, hogy a mennyiben az illetékes hatóság is, az én felfogásomhoz hasonló felfogásban lenne, legyen kegyes Csongrád község előljároságába a mi felfogásunkat beoltani. Csongrádon, 1891. július 22. Forgó G. Imre.

— **Meghívó.** A csépai toronyóra felavatási ünnepélye alkalmából, annak alapja javára Csépan, 1891. július hó 26-án Bart-

hos Gábor ur kertjében tartandó zártkörű nyári táncmulatságra. Rendezőség: Czibulka Gyula, Szvoboda Imre, Domján Ádám, ifj. Szvoboda József, dr. Englaender József, Benczur István, Frankó György, Kovács Géza, Dévay Miksa. Belépti díj: személy-jegy 80 kr. Család-jegy 2 frt. Kezdeté 8 órakor. Kéretnek a hölgyek minél egyszerűbb öltözékben megjelenni. — Kedvezőtlen idő esetén, a mulatság a nagyvendéglő helyiségében tartatik meg.

— **A macska telop.** Mint az Amerika Nemzetőr írja, igen sok nő van, a ki az állatot többre becsüli mint az embert, vagy ha nem is, de különös előszeretettel viselkedik a kutya, vagy a macska iránt. Az ó hazában ismertünk egy grófnőt, ki 33 kutyatársaságban töltötte napjait, azokban gyönyörködött, azokkal társalkodott, etette, itatta s ha valamelyik civakodott, meglepkéztette. Itt a városban van egy Even nevű kisasszony, a ki a gazdátlan és árva macskákat összefogdosztatja s termeiben helyezi el. Több mint 150 különböző koru és fajta macskát vett gondozás alá. — Képzeltetni, hogy a szomszédoknak van mit hallgatni, amikor ezek éjszakánként elkezdnek marakodni és nyávogni.

— **A magyarok egylete** Bécsben folyton gyarapodik erőben. Legújabbán Ő Felsője a császárné és királyné is adományozott az egyletnek 100 frtot, hasonló összeggel járult az egylet tőkájéhez Samassa püspök is. A magyarországi városok hatóságai közül is többen küldtek már nagyobb kisebb összegeket. — Az egyleti tagok száma ma már igen jelentékeny.

— **A magyar románok és a magyar nemzet** vagyis a főiskolák ifjúságának válasza Románia egyetemi ifjúságának emlékiratára, című, gondosan összedílt, mintegy 64 oldalra terjedő válaszirát hagyta el a sajtót. A válaszirát magyar példányai 30 kr. beküldése mellett a Szerkesztő-bizottságnál rendelhetők meg. A begyűlt összegek az irat kiadása költségeinek fedezésére fordíttatnak, esetleg fennmaradó részletük a magyar ifjúság Millennium-alapja javára esik. A vidéki főiskolák ifjúságának f. évi szeptember havában bocsátunk nagyobb számú példányt rendelkezésére. — A budapesti egyetemek hallgatói a részükre szánt példányokat levélbeli előjegyzés után szeptember havában a Tud. és Műegyetemi Olvasókörben vehetik át. A Szerkesztő-bizottság. Budapest, Tud. és Műegyet. Olvasókör, Lipót-utca 25. E valóban gondosan szerkesztett válasziratból ismertetésül lapunk élén, néhány pontot közlünk, mely után annyit jegyzünk meg, hogy e művecskének egyetlen magyar ember asztaláról sem volna szabad hiányzani. Ajánljuk fenti műnek megszerzését.

— **A kövezési munkálatok** városunk több vonalain javában folynak s őszig majd minden forgalmasabb utca kényelmes téglajárdával lesz ellátva. Ezzel a fontos ügygel tehát valahára mégis leszámol a képviselőtestület. Hanem a lámpák, vagyis városunk utcáinak világításáról mély hallgatás van. Holdvilágos esténként csak vagyunk valahogy, de máskor bizony azt hinné az idegen halandó, hogy Csanyon botorkál. Pedig Csongrád nem falu, hanem város, mégpedig jelentékeny, mely népesség tekintetében a tiszamenti városok sorában nem éppen utolsó helyet foglal.

— **Megörült kir. ügyész.** Megdöbbentő hírt veszünk, közli a „Szegedi Napló“ mely Szegeden és Csongrádmegyében mély részvétet fog kelteni azoknál, akik ismerik Csejty Antal volt dorosmai főszolgabíró, később a tápéi kerület országgyűlési képviselőjét. A tegnapi gyorsvonattal Erdélyből jövő utasok — így szól a hír, — kínos eseménynek voltak tanúi. Csejty Antal kolozsvári kir. ügyész, aki a brassói kir. törvényszéknél volt tárgyaláson, tegnapelőtt örülesi rohamok vettek erőt, úgy, hogy őt egy férfi kíséretében haza kellett küldeni Kolozsvárra. A szerencsétlen ember Kocsárd állomáson kirohant a vasuti kocsiból és a kíséretjét otthagya, nyomtalanul eltűnt a sötétségben. A vonat

elindulása előtt nem is lehetett ráakadni, úgy, hogy az nélküle indult tovább. Mi történt a szerencsétlennel, azt még nem tudják.

— **Uj okmánybélyegek.** A forgalomban levő okmánybélyegek tudvalevőleg augusztus 31-éig árusíthatók el. Szeptember hó 1-től szeptember végeig válthatók be a régi bélyegre, azután értéktelenné válnak. A mai naptól kezdve már a 3 és 7 kros bélyegekből az új fajták kaphatók, mert a régiéket elfogytak. Az új bélyegek csinos kiállításúak, színük: zöld.

— **A kereskedelmi utazó és a vétel érvénye** Egy vidéki kereskedő vonakodott az általa vett áruk vételárát megfizetni, mert az eladó czég utazójával azon megállapodásra lépett, hogy az árukat, ha neki nem fognak tetszeni, nem lesz köteles megtartani. Az eladó czég ezzel szemben azt vitatta, hogy az utazónak ily feltételes eladást eszközölni nem áll jogában. A kir. Curia ezen ügyben kimondotta, hogy a kereskedői utazó külön meghatalmazás nélkül is az ügyet, feltételeit megállapítani jogosítva van és ehhez képest azt is jogában áll kikötni, — hogy a vétel érvénye attól legyen függővé téve, hogy a küldendő áruk a vevőnek tetszenek-e vagy nem.

Szövejtvény.

I.

Temetkezési ipar vállalkozás, finom izlésű kivitelben, gyász lovagokkal, mérsékelt díjak mellett.

II.

Ipar lovagi vállalkozás, mérsékelt díjazás mellett, finom izlésű temetkezés, gyászos kivitelben.

Hol van a kutya eltemetve.

Helyes megfejtők közt kisorsoltatik a „Paprika“ című dráma I kötete.

Téves megfejtőknek szerkesztői üzenet küldetik.

Csongrád község közgyűléséhez fellebbezése Csemegi Antal csongrádi lakosnak

(Folytatás.)

Ekként megnyugodva abban, hogy az átadási jegyzőkönyv igazolása szerint kivétel nélkül az átadott számadási okmányoknak részletes körülírása alapján átadott ügyiratok alapján, a végrehajtási eljárás továbbra is folyamatban tartatott, a polgármesteri hivatal átadása után, elhagytam állásomat és midőn 1881-ik évbe, az újonnan szervezett, Csongrád járás szolgabírójává választattam, az alispán főlhívása alapján jöttem annak tudomására, hogy a vármegyének tartozásba állott 928 frt 80 kr. még nem fizettetett meg és miután egyuttal annak is tudomására jutottam, hogy a végrehajtási eljárás nem tartatott folyamatban, utasítottam az előjáróságot, hogy az átadott számadási okmányok alapján igazolt hátralékosok ellen, a hátralékosok névjegyzékének 3 példányba leendő elkészítése alapján, kérésseltenül hajtsa be, a vármegye részére még járandó 928 frt 80 kr. összeget és fizesse be a vármegye pénztárába, az előjáróság megnyugtató jelentése daczára föntartottam intézkedésemet és állandó nyilvántartásom alapján, tekintettel arra is, hogy az alispán által is, kihez az ügyben több izbe részletes jelentés tétetett, többször szorgalmaztattam meg, szigorú intézkedéseket tettem az összeg behajtása és befizetésére és csak akkor töröltetett az ügy a nyilvántartásból, mikor 1888. év végével az előjáróság útján értesítettem, hogy az összeg be lett a vármegyei pénztárba fizetve és ekkor állott volna módjában a vármegyének, a mennyiben arról számadást készíttetni szükségesnek tartott volna, akár engem akár az előjáróságot számadás készítésére kötelezni, miután azonban annak daczára, hogy a vármegyének egy külön bizottsága volt, a hátralékos számadások nyilvántartásának elkészítése céljából, számadás a 2000 frtos kölcsön fedezésére szolgáló Csongrád közönségének átengedett közmunka hátralékok behajtását tárgyzó úgyról, nem követeltetett, annak elkészítése érdekében intézkedés nem tétetett, de mint az alább elsorolandó adatokból beigazolást fog nyerni, az intézkedés meddő eljárás lett volna, mert a számadás elkészítéséhez szükséges igazoló iratok, már akkor elvoltak emelve; és most áttérhetek annak kiderítésére, hogy miként vétetett a számadás ké-

szítésének ügye, napi rendre, ha jól emlékszem Csongrád község II-od jegyzője ellen, rendkívüli hanyagsága miatt, már 1888-ik évben el kellett rendelnem a fegyelmi vizsgálatot és 1889-ik évbe az alispán rendelte el ellene egy vármegyei küldöttség által vezetett újabb fegyelmi vizsgálatot, melyből folyólag az említett jegyző állásától elmozdítottatott és akkor adatott be az említett jegyző útján és által a főispánhoz, az I-só jegyző ellen egy rágalmozó vádjelentés, említés tétetvén abba arról is, hogy egy községi pénztári vizsgálat alkalmából az első jegyző közgyűlési uton lett utasítva, hogy tegyen a vármegyéhez jelentést a letétben kezelt és már több ízben említett 1876. évi közmunkaalapról kívánandó számadásról és az említett I-só jegyző azon kötelességének nem tett eleget, ezen vádjelentés alkalmából is én nyilatkoztattam szövejtettam föl és midőn az ügy tanulmányozása céljából a község házában megjelentem, arról győződtem meg, hogy az ügyiratok a levéltárból elemeltettek, miért is csak a letétnapló átvizsgálása és egyéb adatok ismerete mellett tehettem meg jelentésemet; hogy az megnyugtató volt-e? vagy sem, azt nem tudhatom, miután Csongrádvármegye alispánja összefüggésbe hozván a 2000 frtos számadási ügyet, az 1880—1884. évi közmunkabírsági 20 000 frtot meghaladó számadási ügygyel és a nélkül, hogy akár a 2000 frtos, a kár a 20,000 frtos számadási ügy miben állása tekintetében fölszólítottam volna, vagy a törvénybe előírt elővizsgálat alapján meghallgattattam volna, az alispán egy bünyös érdekszövetkezettel összejátszva, titkos uton készített rágalmozó előterjesztések és vádjelentések alapján a főispánt és a közigazgatási bizottságot egy, különösen az ügy érdemi részét illető leg valótlan jelentése által tévutra vezetvén, bünyös céljainak biztosítása szempontjából a tisztújítást megelőzőleg néhány nappal fegyelmi vizsgálat elrendelésével kapcsolatos felfüggesztésemet, azonali helyettesítésemet és vagyonom zár alá vételét kieszközölni szerencsés volt és majdnem egy fél évi küzdelem után kimerőszakott fegyelmi — vizsgálati eljárás alkalmával juthattam csak azon helyzetbe, hogy az alispán gonoszságát és az 1876. é. közm. ü. számadási ügyiratoknak a levéltárból szinte bünyös összejátszás alapján, ki által történhetett elemelését kideríthettem és midőn azt reméltem, hogy azon indokból, mert pénzihiány sem a fogalmazók által kezelt 1876. évi 2000 frtos közmunka számadási ügybe, sem pedig az általam a munkások kifizetéséről vezetett 1880—1884 évi közmunkabírsági számadási ügybe nem került föl, az alispán pedig bünyös szövetkezetével együtt babérjain boldogságba nyughat, villámcsapásként hatott reám, Csongrádvármegye közgyűlésének a tárgysorozatba fölvéve és állandó választmány által tárgyalva sem volt 1876. évi 2000 frtos számadási ügyből folyólag 520 890. szám alatt hozott határozata, melynek alapján, egy, a fegyelmi vizsgálati adatoktól eltérő, hamis kombináció alapján, elemeltetkekre alapított vármegyei főszámvevői jelentésre fektetve, a behajthatatlanoknak igazolt és a községi levéltárból elemelt ügyiratok tettesei kiderítése ügyében szükséges eljárás foganatba vételének elhallgatása mellett 928 frt 80 kr tőke és az 1888. évi szeptember hó 26-tól járó 6% kamatai megfizetésében marasztaltattam, igen természetes volt tehát, hogy az ellen, egy minden irányban kimerítő, az ügyet minden részében fölölelő fellebbezésem alapján, melyben rámutattam egy okmányhamisítással kapcsolatos sikkasztási esetre is, mely szintén hallgatással lett mellőzve, a a Nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium 1891-ik évi április hó 28-án 18484-ik szám alatt kibocsátott rendelete alapján, a vármegye határozatát alapjában megsemmisítette, és midőn már valóban azt kellett képzelnem, hogy az alispán tartózkodni fog gonoszságának továbbra is érvényt szerezni; családásomról ismét meg kellett győződnöm, mert Csongrádvármegye alispánja az 1886-ik évi XXI. t.-cz. 68. §-a a) és t) pontja rendelkezése ellenére, daczára annak, hogy május hóban rendes közgyűlés tartatotta, közgyűlés jogainak kijátszásával, nem vette föl a vármegyei 520 890. számú, határozatot alapjában megsemmisítő

miniszteri rendeletet a tárgysorozatba, mert nem találta érdekével összeegyeztethetőnek érdekszövetségéhez tartozó egyének sikkasztásait a közgyűlés tudomására hozni. hanem május hó 6-kán elnöki uton hozott 3433. számú határozata kapcsában, utmutatásul megküldötte az érvénytelen főszámvívői jelentést, a 2000 frtos számadást és miniszteri rendeletet a községhez, hogy azon okmányok figyelembe tartása mellett tárgyalassa le a községi előjáróság a számadási ügyet és hozzon a 928 frt 80 krcár tárgyában is elsőfoku határozatot, de miután a mai napság minden ember megtalálja a saját ellenfelét, az alispánnak is sikerült megtalálnia, — mert a 2000 frtos számadás, az említett ügyiratokkal felszerelten 15 napi közszemle tárgyát képezte és az ellen mind járt az első napokban adatott be észrevétel, melyben kívántatott, hogy amennyiben az érvénytelen főszámvívői jelentés a fegyelmi vizsgálati adatokból indult ki, az alapon, hogy az ügy mibenállása tekintetében akár egyes érdeklődők, — akár egyes képviselők tájékozottsággal birjanak, megkeresendő az alispán, hogy szerelje föl a közszemlére kített számadási ügyet a fegyelmi vizsgálati iratokkal és a főszámvívői jelentésre fektetett vármegyei határozat megsemmisítésére alapul szolgált feltevéssel, s habár a föntebb már említett okokból megtagadta az alispán a kérelem teljesítését, mind azonáltal Csongrád közgyűlésének 10 előjárósági tagból és 6 képviselőből álló szövetkezete; — Sohlya Gyula községi jegyző előadmánya alapján, ki ellen a fegyelmi vizsgálati iratok adatai szerint be lett igazolva, hogy 1882. évben az ő kezébe fordultak meg a levéltárból elemelt ügyiratok, és hogy ő tekinthető leginkább az 1876. évi közmunka bírósági ügy kezelőjének, és hogy annak alapján ő volna a leghivatottabb a számadás elkészítésére; annak hangoztatása mellett, hogy az észrevétel alapján kívánt ügyiratok nem tartalmaznak más adatokat, mint a melyeket az érvénytelen főszámvívői jelentés igazol, elmarasztalásomat megszavazta; és most kérdem? hogy okos dolog volt-e a marasztalást keresztül erőszakolni? az én feleletem szerint, mint alább beigazolandom, nem volt okos dolog, mert vagy számadást vizsgáló közgyűlés volt az! vagy nem! ha az volt, amit ugyan megállapítani nem, — csak azon gyakorlatban álló törvényellenes eljárásból folyólag következtetni lehet, mert mainapság Csongrádvármegyében Csongrád községet tekintve, az 1886. évi XXII. trvcz. 142. §-a ren delkezése ellenére azon gyakorlat hozatott be, hogy a hamis számadásoknak községileg leendő megvizsgálása végett tartatni szokott közgyűlés elnökéül, rendszerint a csongrádi járás főszolga bírója szokott megbízást kapni. (Vége köv.)

Felelős szerkesztő: SZILBER JÁNOS.

H I R D E T É S E K.

Reich Jenő

GABONA BIZOMÁNYIÜZLETE ÉS NAGYKERESKEDÉSE

Budapest, V. MÉRLEG-UTCA 12. SZ. ALATT, AZ „EURÓPA“ SZÁLLODA MELLETT.

ajánlja dűsan felszerelt raktárát a következő gazdasági és ipar czikkekből mint:

Valodi oliva	M	Petroleum valodi amerikai
Belföldi savmentes	O	Császárrolaj „ „
Orosz Baku	J	Kocsikenőcs
Ásvány	S	Carbolineum
Orsó	E	Karbolpor
Vulkán	I	Portlandi és Román Cement
Thewotféle sűrű	O	Kékkő, páczolásra
Valvoline	P	Gabona és lisztes zsákok
Pálma	Q	Vizmentes ponyvák
Hengerkenő	W	Repczeponyvák

stb. stb. a legjobb minőségben jutányos árak mellett. Árjegyzék és minta ingyen és bérmentve.

Csodák Csodája!

Cleopatra csoda arczkenőcs az osztrák-magyar monarchia előkelő orvosai által megvizsgáltatott, a bőrre teljesen ártalmatlannak, de hasznosnak találtatott.

Rövid idő alatt eltávolít mindenféle bőrbajt, nevezetesen: szeplőt, májfoltokat, pattanásokat, szemölcsöket stb. — Az arcznak késő koráig egészséges fehér rózsás színt kölcsönös, az arczbört puhítja, hosszabb használat után eltávolítja a ránczokat. Csak czimeremmel ellátott tégelyek a valódiak. — Hamisítástól nagyon vigyázni kell.

Kapható utáncvél mellett Budapestén VI. Andrássy-ut 128.

Egy tégely ára 1 frt 50 kr. Cleopatra szappan 60 kr. Cleopatra Poudér 1 frt. Cleopatra fogpor 80 kr. **TÓTH E.**

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolesőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS;“

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés“-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a legrészletesebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés“ közöl. **Gazdasági ravata** elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő és gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés“ kereskedelmi és tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés“-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában, annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30 — 40 kötetnyi regényt részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés“-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés“ kiadóhivatalába küldendők. M u t a t v á n y s z á m o t a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Elfizethetni Csongrádon, a „Tiszavidék“ kiadóhivatalában.